

C72 – ECO7

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

18 januari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken in het dossier 'Vlaanderen in Actie'

1

Waarnemend voorzitter: de heer Roland Van Goethem, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stand van zaken in het dossier 'Vlaanderen in Actie'

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de minister-president, geachte collega's, als voorzitter van deze commissie en als voorzitter van de gemengde commissie die het plan 'Vlaanderen in Actie', afgekort VIA, heeft besproken, wil ik informeren naar de stand van zaken. We waren als parlementsleden op 10 juli 2006 uitgenodigd in de Zoo van Antwerpen, om de lancering bij te wonen van het sociaaleconomische impulsprogramma 'Vlaanderen in Actie'. Dat is een sociaal en economisch actieplan met 34 projecten dat de ambitie heeft om een antwoord te geven op een driedelige vraag: waar staan we vandaag met Vlaanderen op sociaaleconomisch vlak, waar willen we naartoe en hoe zullen we dat doen? Bij de bespreking in het Vlaams Parlement op 12 juli, vernamen we van de minister-president wat – een beetje bewust – de beperktheden van dit actieplan zijn. Landbouw is er bijvoorbeeld niet in opgenomen. De beperking tot het sociaaleconomisch vlak is een steeds weerkerend punt van discussie, zoals bij de begrotingsdiscussie in de plenaire vergadering. Blijft het inderdaad de bedoeling om Vlaanderen op economisch vlak als een topregio te versterken en zo te kunnen aansluiten bij de Europese kopgroep?

Naast de voorstelling, de discussie op 12 juli en enkele fragmentarische discussiepunten tijdens de begrotingsbespreking, was er op 21 december 2006 de installatievergadering van het Forum – wat aangekondigd was in het plan – van ruim 150 zogenaamde 'captains of society'. Ze zouden het verloop van het sociaaleconomische impulsprogramma continu opvolgen, het plan mee stroomlijnen en concretiseren.

Ik zou vandaag iets meer willen vernemen over de stand van zaken en wat de rol van het parlement kan zijn. Ik zal vandaag zeker geen commentaar geven op mogelijke adviezen die er al zijn of het hele plan ten gronde bespreken.

Op 21 december was er dus de installatievergadering van het Forum met de 'captains of society'. Is het businessplan dan pas uit de startblokken geschoten? Wat is er ondertussen reeds ondernomen door de leden van de

Vlaamse Regering? Wat zijn de belangrijkste conclusies en beslissingen van het eerste Forum? Komt er een communicatiecampagne over het businessplan of niet? Hoe zal dat verlopen? Welke budgetten zijn er daarvoor? We steunen zeker een actieplan dat gecoördineerd en ondersteund wordt, maar we zouden graag enige wisselwerking met het parlement zien. Wat is de stand van zaken in de opvolging? Het actieplan houdt heel wat projecten in.

Tijdens onze bespreking in juli is heel uitdrukkelijk gezegd dat de projectfiches en de budgettaire boordtabel ter beschikking zouden staan van het Vlaams Parlement. Kunnen wij daar kennis van nemen? Hoe ver staat het daarmee?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister-president, hoe ziet de regering de betrokkenheid van het parlement? Een vijftal commissies kunnen hierbij worden betrokken. In een kranteninterview las ik dat u alles wat te maken heeft met de communicatie van dit plan voorlopig moet uitstellen. Dat komt de schwing van de hele zaak niet ten goede.

Er zijn tegelijk heel wat vakministers bij het project betrokken. Ik heb begrepen dat er een aantal thematische werkgroepen onder leiding van ministers werden gestart. Hoe wordt de link vanuit dit toch wel heel belangrijke document naar het parlement gelegd? Gaan wij regelmatig boordtabellen, projectfiches en evoluties van de projectfiches krijgen? We hebben de projecten 'Vlaanderen-Europa 2002' en 'Kleurrijk Vlaanderen' gehad. Over 'Vlaanderen-Europa 2002' werd in de plenaire zitting uitgebreid gediscussieerd. Wat is de rol van het parlement voor wat de communicatie en de rapportering betreft?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Om met dat laatste punt te beginnen: het parlement is baas. Maar ik moet wel weten wat de vraag is van het parlement. Om dat goed te weten, heb ik het initiatief genomen voor een gesprek met mevrouw Vanderpoorten. Ik wilde horen hoe zij het functioneren van het Sociaal-economisch Forum versus het parlement zag, wat wij konden doen, en wat we naar haar goeddunken moesten doen om de interactie duidelijk te maken tussen Sociaal-economisch Forum en parlement. Men heeft ons toen bij monde van mevrouw Vanderpoorten gezegd dat Sociaal-economisch Forum en parlement elk hun eigen verantwoordelijkheid hadden, dat daar het beste geen

interactie was, en dat het parlement wel het initiatief ging nemen om momenten van toetsing te creëren.

Eind oktober, begin november is mijn kabinetschef – ik was zelf plots weerhouden – op het Uitgebreid Bureau geweest. Hij heeft alle mogelijke beschikbaarheid van de Vlaamse Regering onderstreept om het parlement over VIA in te lichten, en om naar goeddunken van het parlement af te spreken op welke manier het project kan worden besproken, permanent gemonitord en geëvalueerd. Ik vraag dus dat het parlement met één stem zou spreken en ons, de regering, zou zeggen wat de verwachtingen zijn. Misschien moet de oefening eerst intern gebeuren. Het is de wereld op zijn kop in een parlementaire democratie: het parlement dat aan de regering vraagt hoe het parlement kan worden betrokken. Jullie moeten zelf zeggen hoe jullie het zien en hoe jullie de opvolging willen doen.

Heel praktisch: wij hebben nu de fase bereikt waarin voor elk van de projecten fiches worden opgemaakt. Deze fiches zullen het voorwerp uitmaken van monitoring, zoals we voor START doen, of voor het Limburgplan en een aantal andere projecten. Deze werkwijze is vrij zinvol. Ook het ontwerp van regeerakkoord maakt het voorwerp uit van zo'n een monitoringtabel. Die projectfiches en tabellen worden voorbereid en zullen op korte termijn klaar zijn. Wij stellen voor om de projectfiches via mevrouw Vanderpoorten te laten dispatchen over de bevoegde commissies, om project per project na te gaan wat de bedoeling is, en om vervolgens de mening te horen van het parlement en een manier af te spreken waarop de parlementaire controle, opvolging en inbreng kunnen worden geconcretiseerd. De budgettaire tabel wordt voorbereid door minister Van Mechelen, om de inpassing van VIA in de meerjarenbegroting van deze legislatuur waar te maken.

We staan dus volledig ter beschikking van het parlement. We hebben de normale weg gevolgd via parlementsvoorzitter en Uitgebreid Bureau, en ik kom nu naar de commissie met de vraag om ook hier intern goed de vielen op elkaar af te stemmen. Wij staan uiteraard open voor welke werkwijze dan ook.

Wat is nu de stand van zaken? Ik herhaal nog eens dat VIA binnen de Vlaamse bevoegdheden – er zijn heel wat bevoegdheden die niet Vlaams zijn en die belangrijk zijn voor de economische toekomst van Vlaanderen – wil inwerken op vier kritische succesfactoren, kantelpunten tussen mislukken en slagen. Het gaat ten eerste om talentontwikkeling in de breedte. We zitten daar al goed in de top maar we moeten nog breder gaan. Minister Vandenbroucke heeft daarover deze week nog in Nederland enkele uitspraken gedaan. Ten tweede, zorgen dat innovatief en creatief ondernemerschap en het nemen van ondernemersrisico's worden aangemoedigd. Ten derde, op een duurzame manier nog beter gebruik maken van onze ligging en logistieke mogelijkheden.

Vier, de shift naar een meer faciliterende dan regisserende en reglementerende overheid. Daar dwars doorheen zijn er de aspecten duurzaamheid en openheid op de internationale economie. Dat zijn de vier verticale en de twee horizontale conceptuele kritische succesfactoren. Die hebben wij niet zelf uitgevonden, ze staan ook in de rapporten van de professoren De Backer en Sleuwagen, in analyses van de vakbonden en van de studiediensten van Voka en dergelijke. We hebben geprobeerd dat op een coherente manier als een visie-nota te hanteren.

Op die kritische succesfactoren zijn dan, in de stijl van het huis, concrete projecten uitgetekend. We proberen zo concreet mogelijk iets uit te werken dat inwerkt op die succesfactoren en dat mee bepalend kan zijn om de potentiële zwaktes – gebrek aan talentontwikkeling, dichtslibben van de wegen, te weinig ondernemerschap, een betuttelende overheid die ondernemerschap tegenwerkt – te doen omslaan naar een concurrentieel voordeel.

Wat de tijdsopvolging betreft, was het de bedoeling om eerst een tijdje te regeren en beslissingen te nemen, ook op die diverse domeinen. We moeten immers eerst geloofwaardigheid creëren en niet zomaar iets opwerpen. Na een jaar is beslist er een project aan te verbinden dat de mogelijkheid biedt een sociaaleconomische visie te realiseren en een mobiliserende rol te spelen. Wij hebben het voorstel op 10 juli 2006 neergelegd in de Zoo van Antwerpen, op de vooravond van 11 juli met een oproep aan alle stakeholders van de Vlaamse economie om te reageren. We hebben daar bijzonder veel reacties op gekregen, vooral vanuit economische middens. Vervolgens hebben we de documenten herschreven en voorbereid voor een sociaaleconomisch forum dat als platform zal dienen om de voortgang te evalueren en desnoods bij te sturen. Op dat forum vindt ook de dialoog met het middenveld plaats, de captains of society, de mensen die in Vlaanderen het goede weer mee bepalen. De bijeenkomst in Brussel was een eerste bijeenkomst. We zullen de bijeenkomsten tweemaal per jaar organiseren. Intussen zullen op initiatief van de projectvoerende minister, mensen op projectmatige wijze bij elkaar worden geroepen. Er zullen ook mensen van het Sociaal-economisch Forum deel uitmaken van de projectwerkgroepen.

Er is in de afgelopen maanden advies uitgebracht door de VRWB, er zijn gesprekken gevoerd met de VVSG, het VOSEC, het Minderhedenforum, de werkgeversorganisaties, het ACV en het ABVV. De vraag was hoe de verhoudingen tot het VESOC lagen, het normale sociale overleg, de werkgelegenheidsakkoorden en zo meer. We hebben ook een zeer intensieve dialoog gevoerd met het Voka, de Unizo, het VKW en Industrie Vlaanderen. We hebben genoteerd dat er een zeer positieve animo heerst, zowel over de inhoud als de aanpak.

Het Vlaams Parlement heeft recht op advies. We hebben hier op 12 juli een bespreking gehouden. Wij staan ter beschikking om de dialoog met het parlement voort te zetten. Wat de communicatie betreft, willen we erover waken dat het geen politiek project wordt, omdat dit op een bepaald moment voorwerp kan uitmaken van contestatie. Los van partijpolitieke overwegingen, is daar iets voor te zeggen. Als men een breed draagvlak wil creëren, mag dat niet het project zijn van één man of enkele mensen. Het moet enthousiasmerend werken, maar boven het partijpolitieke gewoel staan.

Ik heb ervoor gekozen om dat standpunt te volgen, ietwat met spijt in het hart omdat er in het najaar wel een aanleiding was om daarover breder te communiceren. Intussen is geïnvesteerd in de uitbouw van een website die vrij goed wordt geconsulteerd en die dient als communicatiekanaal voor de stakeholders. We hebben ook een voorzitter voor het Sociaal-economisch Forum aangewezen. We zitten in de fase waarin de diverse projecten zijn toebedeeld of zullen worden toebedeeld aan een bevoegde minister, die samen met zijn kabinet als voortrekker van het project fungeert en de projecten moet vertalen in concrete maatregelen en budgetten. We hebben een projectmonitoringsysteem uitgetekend en geconcretiseerd dat de doelstelling en inhoud van de projecten goed aflijnt en het timemanagement, de output en de opvolging van het project, de communicatiekanalen of de begroting mee in het oog houdt.

Het tweede punt dat wordt voorbereid zijn de overlegmomenten die binnen het Sociaal-economisch Forum zullen plaatsvinden. Daarnaast wordt overlegd over communicatie in de enge zin van het woord zodat de gemeenschappelijkheid van de diverse projecten zichtbaar wordt. We denken aan een soort van labeling dat de stakeholders kunnen hanteren. Het voordeel is dat het zichtbaarheid geeft aan het project zonder politieke duiding. Voor de stakeholders bestaat het voordeel erin dat het project wordt ingepast in VIA.

In eerste instantie trachten we de stakeholders te bereiken, business-to-business, maar de komende maanden zullen ook worden gebruikt om de bredere communicatie voor te bereiden. Ik denk bijvoorbeeld aan de projecten die we in samenwerking met minister Anciaux richten tot kinderen en jongeren en aan de communicatie die via advertenties, oproepen en reclame verloopt. We zullen daarvoor in een eerste budget voorzien in 2007. In de loop van het jaar kan dat nog worden aangepast. Dat zal werk zijn voor de komende weken en maanden. Dat is de stand van zaken.

De Vlaamse Regering staat uiteraard klaar om uw vragen te beantwoorden. We kunnen het best goede afspraken maken. Iedere minister kan ook afzonderlijk worden bevraagd over de projecten die onder zijn bevoegdheid vallen. Van zodra ze klaar zijn, bezorgen we u de verschillende projectfiches en het monitoringsysteem. Zo

kan over de algemene visie nog van gedachten worden gewisseld.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw trees Merckx-Van Goey: Ik heb enkele opmerkingen. U hebt gelijk als u stelt dat het parlement moet weten wat het wenst. Ik had om die reden op 28 augustus 2006 een brief geschreven naar de voorzitter van het parlement. Er was immers een uitgebreide discussie gerezen op 12 juli over de manier waarop de zaken moesten worden aangepakt. De vraag was geopperd of het parlement hier eveneens als actor zou optreden. Ik weet dat er een nota was opgesteld voor het Uitgebreid Bureau, maar er is nooit over gecommuniceerd naar de commissievoorzitters of de commissies. Ik durf wedden dat geen van de leden weet wat uw afspraak met de voorzitter van het parlement is. Als het de keuze is geweest om het verdere verloop op dat niveau te plaatsen, dan neem ik daar akte van. Het parlement moet immers worden geïnformeerd.

Ik heb een concrete vraag over de binnengelopen adviezen. Het advies van de VRWB staat ter onze beschikking omdat de VRWB elk advies aan ons meedeelt. Het parlement mag weten wie heeft gereageerd en welke de teneur de adviezen hebben, zo niet kunnen we er ook moeilijk over in debat treden.

Ik wens mij niet uit te spreken over het feit of we nu een plaats moeten krijgen in dat forum of niet. U hebt met de voorzitter van het parlement de afspraak gemaakt om het parlement er niet bij te betrekken. De sociale partners hebben ook een 'colloque singulier' met de Vlaamse Regering net zoals het parlement dat heeft. Toch zitten zij in het forum. Maar hoe kunnen we nu weten wat er gaande is als we geen informatie hebben? Wie heeft er gereageerd, wat is de teneur van deze reacties? U zegt dat er een werkdocument is voorgelegd aan het Forum. Ik ga er vanuit dat, als er belangrijke documenten zijn die een publiek karakter hebben, die ook doorgestuurd worden naar het parlement. Dan is het aan het parlement om te beslissen of deze documenten de moeite lonen om in een verenigde commissie, in de plenaire vergadering of in een aparte ter zake bevoegde commissie, besproken te worden. Ik zou dus minstens graag geïnformeerd willen worden. Als het een goede manier is om enkel de bevoegde minister en de commissie, het debat te laten voeren, valt er wel wat voor te zeggen. Maar dan staat het actieplan niet los van de rest. Het moet een toets zijn van het regeerakkoord, een toets van wat intussen via beleidsbrieven en beleidsnota's in commissies ter sprake komt. U zegt dat de taken verdeeld zullen worden, het document daarover is ook boeiend en essentieel vooraleer het parlement weer verdere stappen kan zetten. Het blijft belangrijk om ook als parlement een zicht op het geheel te hebben. Zelfs al is er een forum, zelfs al

zijn er werkgroepen, dan nog is het belangrijk dat er in het parlement een grondige discussie kan gebeuren.

We waren van een aantal zaken niet op de hoogte. Ik ben graag duidelijk als er misverstanden zijn. We zitten op een scharniermoment, een moment om over te schakelen naar een hogere versnelling. Het is belangrijk om ook in het parlement een draagvlak te creëren zodat we finaal heel concrete acties kunnen voorleggen. Ik vraag dus om hierover geïnformeerd te blijven. We zullen er zelf voor zorgen dat een aantal zaken op punt gesteld worden, maar we zijn vragende partij om het parlement als een gesprekspartner te beschouwen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister-president, ik weet dat er in het verleden websites zijn opgestart onder meer over de Werknemersconferentie. Die websites zijn niet meer geactualiseerd.

Ik wil toch zeggen dat het hier niet gaat om een officieel stuk van het parlement. In de notulen van het Uitgebreid Bureau staat dat de heer De Moor daar een toelichting is komen geven. Toen is er beslist de verdere bespreking en opvolging van 'Vlaanderen in Actie' te verwijzen naar de vijf betrokken beleidscommissies: de commissie voor Economie, de commissie voor Openbare Werken, de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, de commissie voor Buitenlandse Handel en de commissie voor Onderwijs, Vorming en Innovatie.

De minister-president zegt dat men te allen tijde de regering kan ondervragen. Maar ik denk dat het belangrijk is dat er een actief communicatiebeleid is zoals dat zeer goed gebeurt met het Limburgplan. Om het halfjaar is er een monitoringstabel zodat men perfect de evolutie van een dossier kan volgen. Het is een nuttig instrument dat belet dat men voortdurend vragen moet stellen. Het is belangrijk dat er rapportage aan het parlement is.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, ik heb heel veel theorie gehoord. We kunnen niet anders dan meegaan in het plan 'Vlaanderen in Actie'. Ik volg de collega's in verband met de communicatie die daarover moet gevoerd worden, de deelname van het parlement enzovoort. Ik denk echter dat we voorbij gaan aan een essentieel punt, namelijk het feit dat alle inspanningen die we in Vlaanderen doen om het sociaaleconomische project te doen lukken, wordt geneutraliseerd en zwaar wordt gehypothekeerd door de fiscaliteit die op het federale niveau wordt geregeld. Vlaanderen is in de wereld bekend als een economisch zeer sterke regio. Onze bedrijven zijn van topniveau, onze werknemers zijn goed, geschoold, gemotiveerd en werken hard, maar in alle mogelijke internationale geschriften komt tot uiting dat

Vlaanderen wordt gehypothekeerd door de fiscaliteit die federaal wordt geregeld. U kunt alle mogelijke inspanningen doen om de bedrijven nog wat financieel te steunen, maar vergeet niet dat we achteruit boeren op het vlak van de fiscaliteit en de sociale wetgeving, die een zware hypotheek legt op de bedrijven. De regering moet eens ernstig werk maken van fiscale autonomie voor onze regio.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Wat de laatste opmerking betreft: 'it takes two to tango'. We zullen dat niet zelf kunnen regelen.

Mevrouw Merckx, het basisdocument is overgemaakt aan de parlementsleden. Op de website staat nu een samenvatting van de adviezen. We zullen die uitprinten en bezorgen, net als de adviezen in extenso. Op die manier beschikt u over alle informatie dienaangaande. We zullen ervoor zorgen dat de projectfiches, van zodra ze zijn afgewerkt, aan u worden overgemaakt. Over die documenten gaat het. Daarnaast zijn er natuurlijk nog wel documenten tussen kabinetten en verslagen van IKW's en dergelijke.

Ik krijg net een bericht dat Voka het initiatief neemt voor een Week van het Vlaamse businessplan. We kunnen Voka vragen dat het de stukken daarvan ook aan de parlementsleden bezorgt, maar dat is de verantwoordelijkheid van de organisatoren. We staan open voor welke werkwijze dan ook. Zeg ons op welke manier u dat wenst en we zullen doen wat u vraagt, in de mate van onze beperkte mogelijkheden.

Daarstraks ben ik vergeten te antwoorden op uw vraag over de eerste conclusies van het Forum. De conclusies over wat er naar onze mening mankeert in het businessplan om echt goed te zijn, was een nog duidelijker accent op de sociale thema's, het bij naam noemen van bepaalde maatregelen die belangrijk zijn voor het industriële beleid en diversiteit.

Wat betreft de werkzaamheden van het Sociaal-economisch Forum heeft men betreurd dat er te weinig tijd was uitgetrokken om de bespreking te voeren. Volgende keer moeten we meer tijd uittrekken om de mensen toe te laten te discussiëren. Er is genoteerd dat er een grote bereidheid bestaat om mee te werken aan het initiatief en verder actief deel te nemen aan de werkzaamheden van het Sociaal-economisch Forum. Dat waren de conclusies van de eerste zitting.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
